

справ про дисциплінарні проступки працівників авіаційної галузі в межах службового підпорядкування та притягнення винних до дисциплінарної відповідальності.

Крім названих видів, до системи адміністративних проваджень у галузі цивільної авіації можна було б долучити і ряд інших проваджень, у тому числі провадження, пов'язане зі службовим розслідуванням авіаційних подій, щодо застосування профілактично-запобіжних заходів адміністративного примусу та заходів адміністративного припинення, кадрове, атестаційне, заохочувальне, діловодство та ін.

Отже, можна констатувати, що адміністративні провадження слід віднести до одних із найважливіших і найпоширеніших проваджень у галузі цивільної авіації.

Література

1. Гончарук С. Т. Адміністративний процес: навч. посіб. / С. Т. Гончарук. – К.: НАУ, 2012. – 182 с.
2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
3. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 68. – Ст. 256.

УДК 316.66:342.9:656.7.071.7(043.2)

Шелест В. О., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Розум І. О., к.ю.н.

ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОСІБ ЕКІПАЖУ ПОВІТРЯНОГО СУДНА УКРАЇНИ

Екіпаж повітряного судна є головною ланкою в системі цивільної авіації, бо саме він безпосередньо здійснює експлуатацію повітряного судна, і відповідно, забезпечення безпеки, регулярності, економічності польотів загалом, і успішна діяльність авіації вирішальною мірою залежать від якості діяльності осіб екіпажу повітряного судна. Згідно із загальною теорією права під терміном «правовий статус» (від лат. – становище, стан) розуміють сукупність прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, який в Україні визначається Конституцією, законами та іншими нормативно-правовими актами, міжнародними договорами, ратифікованими Верховною Радою України [2, с. 44]. Термін «правовий статус» носить збірний, універсальний характер, він вбирає в себе різні правові статуси, як-то: громадянина, іноземця, особи без громадянства тощо, та відображає реальний стан людини в системі різноманітних

суспільних відносин. Варто зазначити, що адміністративно-правовий статус носить складний та комплексний характер. Він, за висловом Л. Л. Попова, «просочений» нормами конституційного, цивільного, фінансового та інших галузей права, що відображують взаємини особистості і суспільства, громадянина і держави, індивіда і колективу [3, с. 120].

Особи екіпажу повітряного судна України – це індивідуальні суб'єкти адміністративного права, що мають свій особливий адміністративно-правовий статус. Передусім, слід визначити поняття цього статусу. Аналіз сучасної наукової літератури дозволяє зробити висновок, що численна група науковців, серед яких В. Б. Авер'янов, М. А. Бояринцева, С. Т. Гончарук, Г. Г. Забарний, В. К. Колпаков, Р. А. Калюжний, В. К. Шкарупа та інші, з певними незначними, стилістичними модифікаціями, визначають адміністративно-правовий статус індивідуальних суб'єктів (фізичних осіб, громадян) як комплекс їх прав та обов'язків, що закріплені нормами адміністративного права та реалізація яких забезпечена певними гарантіями [4]. Поряд з цим існує і така точка зору, що адміністративно-правовий статус індивідуального суб'єкта – це правовий стан особистості у її відношеннях до органів виконавчої влади, врегульований нормами конституційного та адміністративного права [5, с. 116]. Зважаючи на те, що адміністративно-правовий статус осіб екіпажу повітряного судна України є частиною як загального правового статусу, так і адміністративно-правового статусу, адміністративно-правовий статус осіб екіпажу повітряного судна України можна визначити як комплекс прав та обов'язків осіб екіпажу повітряного судна, закріплених нормами адміністративного права, реалізація яких забезпечена певними гарантіями. Базою, яка визначає адміністративно-правовий статус осіб екіпажу повітряного судна України, є адміністративна правосуб'єктність, зміст якої включає наступні два елементи: по-перше, - це адміністративна правоздатність осіб екіпажу повітряного судна, під якою розуміють їх здатність мати суб'єктивні права та нести обов'язки, передбачені нормами адміністративного права та, по-друге, - це адміністративна дієздатність цих осіб, - тобто, їх здатність самотійно, своїми діями реалізовувати надані їм права та виконувати обов'язки, покладені на них нормами адміністративного права. Обсяг та зміст адміністративної правосуб'єктності осіб екіпажу повітряного судна України визначаються законами і виданими на їх основі нормативно-правовими актами, які містять відповідні норми адміністративного права.

Так, стосовно осіб, які виявили бажання зайняти посаду, віднесену до категорії «авіаційний персонал», в тому числі і до членів екіпажу повітряного судна, пред'являють цілий ряд вимог щодо наявності у цих осіб відповідної освіти, кваліфікації, належного стану здоров'я,

відповідного віку тощо, без виконання яких діяльність в якості авіаційного персоналу неможлива. Згідно з вимогами Повітряного кодексу України [1], особа, яка належить до авіаційного персоналу, повинна бути обов'язково сертифікована на відповідність її діючим в Україні кваліфікаційним вимогам за професійною ознакою. Єдине виключення з цього правила – це дозвіл на видання посвідчення курсанта, який має право видати місцева кваліфікаційна комісія льотного навчального закладу на підставі наказу про допуск курсанта до льотного навчання. У залежності від наявності у кандидатів відповідного рівня освіти, знань, навичок, кваліфікації тощо, Державіаслужба має право видати різні свідоцтва. Власники свідоцтва пілота повітряного судна України мають відповідати як загальним, так і спеціальним вимогам для отримання свідоцтв та кваліфікаційних відміток.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що обсяг та зміст адміністративно-правового статусу екіпажу повітряного судна осіб екіпажу повітряного судна України визначаються законами і виданими на їх основі нормативно-правовими актами, які містять відповідні норми адміністративного права. Також можна констатувати, що адміністративна правосуб'єктність осіб екіпажу повітряного судна на Україні є як загальною, так і спеціальною, - спеціальні права та обов'язки осіб екіпажу повітряного судна України, як похідні від основних прав, свобод і обов'язків громадян, закріплених Конституцією України, обумовлені специфікою діяльності в цивільній авіації та стосуються, в основному, встановлення цілого ряду додаткових вимог, як то: щодо наявності у цих осіб відповідної освіти, кваліфікації, належного стану здоров'я, відповідного віку тощо, без виконання яких діяльність в якості осіб екіпажу повітряного судна України є неможлива. При цьому, встановлення зазначених особливостей та/чи обмежень, звичайно, не може бути розцінено як будь-яка дискримінація осіб екіпажу повітряного судна України - тобто навмисне обмеження або позбавлення прав певних категорій громадян за їх національною належністю, політичними або релігійними переконаннями, статтю тощо.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3393-17>.
2. Шемшученко Ю. С. Правовий статус / Ю. С. Шемшученко, Н. М. Пархоменко // Юридична енциклопедія: в 6 т. – К.: Українська енциклопедія, 2003. – Т. 5. – 173 с.
3. Административное право: учеб. / под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова. – М.: Юрист, 2001. – 257 с.
4. Гончарук С. Т. Основи адміністративного права України: навчальний посібник / С. Т. Гончарук. – К.: Аванпост-Прим, 2004. – 185 с.

5. Васильев А. С. Административное право Украины (общая часть): учеб. пособие / А. С. Васильев. – Х.: Одиссей, 2003. – 430 с.

УДК 342.9:656.7.071.7(043.2)

Шило С. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гусар О. А., старший викладач

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЕКЗАМЕНАТОРА З ЛЬОТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Слово «статус» відбулося від латинського status – стан, положення [1]. Звідси правовий статус – правове положення (тобто положення, врегульоване нормами права), відповідно адміністративно-правовий статус – правове положення у сфері державного управління або положення, врегульоване нормами тільки адміністративного права.

Адміністративно-правовий статус екзаменатора як особи, яка має необхідну професійну підготовку, досвід визначений в наказі Державіаслужби України. Екзаменатор призначається для проведення перевірок теоретичних знань, рівня професійної підготовки та перевірок навичок (тестування) авіаційного персоналу для видачі/продовження терміну дії відповідного свідоцтва або кваліфікаційної відмітки [2].

Кваліфікаційні вимоги щодо рівня підготовки та прав екзаменаторів визначені вимогами Об'єднаної авіаційної влади Європи щодо видачі свідоцтв льотному екіпажу (Flight Crew Licensing) (JAR-FCL), введеними в дію наказом Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 27.03.2006 № 223 «Про застосування в цивільній авіації України Спільних Авіаційних Вимог JAR-FCL 1, 2, 3, 4 «Видача свідоцтв льотному екіпажу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 12.04.2006 за № 426/12300.

Відповідно до вимог JAR-FCL наказ «Про затвердження Положення про екзаменатора з льотної діяльності» передбачає порядок відбору кандидатів для отримання повноважень екзаменатора з льотної діяльності, систему підготовки екзаменаторів різних категорій, процедури перевірки вмінь, навичок, майстерності, кваліфікації екзаменаторів, підтримання на необхідному рівні їх особистої кваліфікації, дотримання адміністративних процедур та звітності.

Так, екзаменатори повинні мати свідоцтво професійного пілота (транспортного або комерційного) і кваліфікаційну відмітку, видані у порядку, встановленому Правилами видачі свідоцтв авіаційного персоналу в Україні, затвердженими наказом Міністерства транспорту